

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

70

Vragen van het lid **Ellian** (VVD) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de situatie in de Oostvaarderskliniek* (ingezonden 15 augustus 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Coenradie** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 25 september 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2469.

Vraag 1

Bent u bekend met de recente berichtgeving over de Oostvaarderskliniek, zoals «Problemen in tbs-kliniek stapelen zich op, opnieuw relatie tussen patiënt en medewerker ontdekt»¹ en «Laten ontstaan van incidenten zit in DNA van Oostvaarderskliniek»²?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat sinds april 2024 drie medewerkers van de Oostvaarderskliniek zijn ontslagen vanwege een niet-professionele relatie met een patiënt?

Antwoord 2

Vooropgesteld, relaties tussen tbs-gestelden en personeel zijn absoluut niet toegestaan. In de praktijk komt het desondanks soms voor. Het is mijn inzet dat klinieken hier scherp op zijn en maatregelen nemen zodat relaties tussen medewerkers en patiënten worden voorkomen. Dat de Oostvaarderskliniek recent een relatie heeft opgemerkt en het dienstverband heeft beëindigd, is voor mij een teken dat ze hier bovenop zitten.

¹ Omroep Flevoland, 15 juli 2024, <https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/388497/problemen-in-tbs-kliniek-stapelen-zich-op-opnieuw-relatie-tussen-patient-en-medewerker-ontdekt>

² Omroep Flevoland, 28 juni 2024, <https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/385880/laten-ontstaan-van-incidenten-zit-in-dna-van-oostvaarderskliniek>

Vraag 3

Op welke wijze zijn de aanbevelingen uit het kritische externe rapport «Analyse werkklimaat en sociale veiligheid Oostvaarderskliniek» uit januari 2024 opgevolgd, en kunt u per aanbeveling een stand van zaken geven hoe de betreffende aanbeveling wordt opgevolgd?

Antwoord 3

De aanbevelingen uit het rapport zijn overgenomen en verwerkt in een verbeterplan. Het gaat om structurele verbeteringen, die zowel op korte termijn veranderingen teweegbrengen als op lange termijn deze aanpak borgen. Dit is een overzicht van de maatregelen:

- Meldingen van integriteitsschendingen worden beter opgevolgd. Het incidentonderzoek is verbeterd en de opvolging en uitkomsten van de onderzoeken zijn zichtbaar voor alle personeel in de kliniek;
- Personeel wordt getraind in onder meer sociale weerbaarheid, fysieke weerbaarheid en verlobbegeleiding;
- De gedragscode en normen vormen een vast onderdeel van het inwerkprogramma voor alle nieuwe medewerkers;
- Er is een structureel aanbod van trainingen voor teamontwikkeling en intervisie voor alle teams. Thema's en aanbevelingen uit de lopende onderzoeken worden hierbij besproken. Afdelingshoofden zijn gestart met een maandelijkse casusbespreking en een coachingstraject;
- Op het gebied van forensische scherpste zijn ook maatregelen genomen. Er worden specifieke trainingen aangeboden, waaronder risicosignalering. De inzet is betere samenwerking binnen de behandeling;
- Tot slot zijn er diverse praktische verbeteringen gerealiseerd in de fysieke beveiliging van de kliniek het betreft onder andere de verbetering van de opsporing van verboden middelen.

Met deze aanpak wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen uit het rapport. Hierbij geldt dat sommige maatregelen betrekking hebben op meerdere aanbevelingen.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de conclusie in het rapport dat zwakten in de fysieke beveiliging van de Oostvaarderskliniek langzamerhand zijn genormaliseerd en de forensische scherpste in de ogen van de medewerkers zou moeten worden verbeterd?

Antwoord 4

Fysieke beveiliging én forensische scherpste zijn van groot belang voor de veiligheid van de samenleving, van het personeel en van de tbs-gestelden zelf. Daarom was het noodzakelijk dat er maatregelen zijn getroffen. Er zijn verbeterplannen opgesteld en de zwakke plekken in de beveiliging zijn aangepakt. Gezien de situatie in de Oostvaarderskliniek is monitoring van de verbetermaatregelen en toezicht op de kliniek van groot belang. In het antwoord op vraag 5 ga ik in op de manier waarop dit geregeld is. Zie voor de ondernomen acties ten aanzien van onder andere de fysieke beveiliging en de forensische scherpste het antwoord bij vraag 3.

Vraag 5

Op welke wijze wordt nu toezicht gehouden op de naleving van de aanbevelingen uit dit rapport waarin structurele beheersingsproblemen zijn benoemd en specifieke omstandigheden die de sociale veiligheid vergroten?

Antwoord 5

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) monitort de uitvoering van het verbeterplan van de Oostvaarderskliniek intensief. Daarnaast houden de Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd toezicht op de kliniek. De inspecties hebben de afgelopen weken meerdere gesprekken gevoerd met de directie, onder meer naar aanleiding van de verschillende incidenten in de kliniek van de afgelopen maanden. Daarnaast hebben de inspecties rapportages ontvangen over de voortgang van de verbetermaatregelen en hebben zij een onaangekondigd bezoek gebracht aan de kliniek. Tijdens dat bezoek hebben de inspecties gesproken met meerdere medewerkers en patiënten. De inspecties zijn op dit moment bezig de opgehaalde informatie te analyseren. Zij zullen hun bevindingen op een later

moment publiceren en ik zal het rapport met uw Kamer delen en daarbij aangeven op welke wijze aanbevelingen worden opgevolgd.

Vraag 6

In hoeverre is volgens u op dit moment sprake van een veilig werk- en leefklimaat in de Oostvaarderskliniek?

Antwoord 6

Als een kliniek niet veilig is voor patiënten of personeel, dan worden er geen patiënten geplaatst en mag er geen personeel aan het werk. Tegelijkertijd zijn verbeteringen in de Oostvaarderskliniek noodzakelijk, dat blijkt glashelder uit het rapport.

Vraag 7

Waar kunnen medewerkers van de Oostvaarderskliniek terecht als zij hun zorgen willen uiten over het gebrek aan een veilig werk- en leefklimaat?

Antwoord 7

Het is voor DJI van het grootste belang dat werknemers zorgen over hun werk of de werkomgeving kunnen melden. Er is veel aandacht voor het wegnemen van eventuele drempels om de bereidheid om te melden te verhogen. Als een personeelslid melding wil maken van een misstand, dan is de eerste stap meestal een gesprek met de leidinggevende. Dat kan lastig zijn en daarom kan een vertrouwenspersoon daarbij helpen. Ook kan de werknemer bij interne of externe meldkanalen terecht, waaronder de Integriteitscommissie Justitie en Veiligheid. Hier wordt dan ook beoordeeld of er onderzoek nodig is.

Als er een redelijk vermoeden van integriteitsschending bestaat, dan zal de directeur altijd melding doen bij Bureau Integriteit van DJI. Zij kunnen onderzoek doen naar de melding. Hier wordt dan ook onderzocht of er onderzoek nodig is.

Vraag 8

Is volgens u in de Oostvaarderskliniek voldoende penitentiaire en forensische scherpthe aanwezig? Zo ja, waar baseert u dat op? Zo nee, wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat deze scherpthe zo snel mogelijk aanwezig is?

Antwoord 8

Er is binnen de Oostvaarderskliniek forensische scherpthe aanwezig. Het is wel gebleken dat het meer aandacht verdient. In het antwoord op vraag 3 heb ik aangegeven wat er inmiddels in gang is gezet aan verbetermaatregelen.